

**การจัดการเรียนรู้แทรกคุณธรรมจริยธรรม
ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันโดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน”**

**Weaving Morality and Ethics Learning Management
in Science and Technology in Everyday Life by Using “Need to Change” Project**

กาญจนา จันทร์ประเสริฐ

Kanjana Chanprasert

ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

Department of Physics, Faculty of Science, Rangsit University Phahonyothin rd., Lak-hok, Patumtanee, Thailand 12000

E-mail: kanchanprasert@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันโดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” และ 2) เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากคณะศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ คณะศิลปะและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และวิทยาลัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ลงทะเบียนรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 145 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แบบสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) พฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างร่วมกันนำเสนอ อภิปราย และสรุปว่าเป็นพฤติกรรมที่ต้องเปลี่ยนอย่างเร่งด่วน จำนวน 10 พฤติกรรม และรณรงค์เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยการเดินประชาสัมพันธ์ การแจกแผ่นพับ การแสดงละครในห้องเรียน และการใช้ตนเองเป็นสื่อ 2) ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” ว่าเป็นโครงการที่ส่งเสริมและสร้างความรู้แก่ผู้เรียนเชิงคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ เท่ากับ 4.34 ส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน เท่ากับ 4.25 พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาโดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 4.20 เสริมสร้างภาวะการเป็นผู้นำ ผู้ตาม และพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย เท่ากับ 4.18 สนับสนุนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เท่ากับ 4.41 ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกหัวข้อย่อย และ 3) ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” เท่ากับ 4.08 ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรม

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the weaving morality and ethics learning management in Science and Technology in Everyday Life by using “Need to Change” project and 2) survey students’ opinions and satisfactions on this learning management. In this study, 145 students from the Faculty of Science, Faculty of Art and Design, Faculty of Architecture, Faculty of Business Administration, Faculty of Liberal Arts, Faculty of Communication Arts, College of Tourism and Hospitality Industry and Faculty of Economics who registered in the Science and Technology in Everyday Life subject in the 1st semester of academic year 2014 were the simple random sampling group. The instruments of this study were the questionnaires with Likert’s Scale of 5 positive levels for collecting the students’ opinions and students’ satisfactions. Descriptive statistics were used to analyze the data. The findings were as follows: 1) there was 10 behaviors that were presented, discussed and concluded by the sample that had to change immediately. The campaign included persuasive walk , brochure, role play and media. 2) The means of the students’ opinions on the “Need to Change” project supported the students’ critical thinking, weaved morality and ethics, developed the problem-solving skills using scientific process, supported the leadership and democracy and supported application of knowledge in daily life were 4.34 , 4.25 , 4.20, 4.18 and 4.41, respectively. All of them were at a favorably good level. The means of students’ satisfactions on this learning management was 4.08 which was at a good level.

Keywords: learning management, morality, ethics

1. บทนำ

บทสรุปสำหรับผู้บริหารของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้เสนอไว้ว่าประเทศไทยอยู่ในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงมากขึ้นกว่าช่วงที่ผ่านมา เช่นการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลก การรวมกลุ่มเศรษฐกิจภายใต้กรอบการค้าเสรีของอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และอินเดีย การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ส่งผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย โดยเฉพาะการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ สังคมของความเป็นวัตถุนิยม สังคมที่เน้นคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพ บัณฑิต ปัญหา

วิกฤติด้านพลังงาน และสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ก่อให้เกิดภัยธรรมชาติที่มีความรุนแรงมาก ดังนั้นอุดมศึกษาไทยในช่วงปี 2555 - 2559 ต้องมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด เพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่ตอบสนองการแก้ไขปัญหาวิกฤติและชี้นำการพัฒนาที่ยั่งยืนของชาติและท้องถิ่นโดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และต้องส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ ผลิดักำลังคนที่มีศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาดงานสามารถทำงานเพื่อดำรงชีพตนเองและเพื่อช่วยเหลือสังคม มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และมีสุขภาวะทั้งร่างกาย

และจิตใจ และได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่จะส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยม พึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวันมากขึ้น การหลั่งไหลของวัฒนธรรมต่างชาติทำให้ค่านิยมและประเพณีดั้งเดิมที่สั่งสมถูกทำลาย สังคมไทยเผชิญวิกฤติความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีการแสวงหารายได้เพื่อสนองการบริโภค การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ขาดความมีน้ำใจ เกิดการแก่งแย่งเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ขาดความสามัคคี มีความขัดแย้งทางความคิดอย่างรุนแรง ไม่เคารพสิทธิผู้อื่นและขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เป็นแนวโน้มที่มีนัยสำคัญที่อุดมศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพของคนไทยให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมธรรมาภิบาลและการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบให้มากยิ่งขึ้นควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในตัวผู้เรียน (แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559))

ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในสถาบันระดับอุดมศึกษา จึงมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่แทรกคุณธรรม จริยธรรมมากขึ้น มีการจัดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เนื่องจากเป็นที่ตระหนักและยอมรับกันแล้วว่า คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเสมือนบัพผัณญ์ของความดีและความงามของจิตใจที่ส่งผลให้บุคคลประพฤติดี ประพฤติชอบ คุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการประกอบการในวิชาชีพของบุคคลในทุกสาขาอาชีพ (สุภัททา ปิณฑะแพทย์, 2550) และการละเลยความสำคัญของการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมก่อให้เกิดความเสียหายและเกิดปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและเป็นที่มาของปัญหาสังคม (นฤมล โอสธานเคราะห์, 2550) คุณธรรม จริยธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในสังคมที่มีผลต่อความสงบสุข

หรือความขัดแย้ง และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป คุณธรรม จริยธรรมของคนในสังคมก็ได้รับผลกระทบให้เปลี่ยนแปลงไปด้วย (พงษ์ วิเศษสังข์, 2553) จึงเป็นความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่เป็นหน้าที่ของครูที่ต้องปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาและให้คงอยู่ตลอดไปให้นานที่สุด การที่จะทำให้เกิดคุณลักษณะที่ฝังแน่นได้นั้นต้องผ่านกระบวนการฝึกฝน การทำซ้ำ และให้เห็นคุณค่าอย่างชัดเจน เนื่องจากผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันเป็นหนึ่งในการศึกษาทั่วไปในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเปิดสอนในมหาวิทยาลัยรังสิต มีวัตถุประสงค์ของรายวิชาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงวิธีการและแนวความคิดทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน และเรียนรู้ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และแก้ปัญหาต่างๆ โดยการใช้วิธีการและแนวความคิดทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้ว นอกจากนี้ยังมีความประสงค์ให้ผู้เรียนตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งในสังคม และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการกระทำใดๆ ที่เกิดขึ้นของตนเอง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะจัดการจัดการเรียนรู้แทรกคุณธรรม จริยธรรมในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันโดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แทรกคุณธรรม จริยธรรมในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันโดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน”

2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดการเรียนรู้แทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันโดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน”

3. วิธีการศึกษา

3.1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 คณะศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ คณะศิลปและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และวิทยาลัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 433 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 คณะศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ คณะศิลปและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และวิทยาลัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 145 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” เป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ โดย 5 หมายถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 หมายถึงเห็นด้วย 3 หมายถึงปานกลาง 2 หมายถึงไม่เห็นด้วย 1 หมายถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แบบสำรวจประกอบด้วยหัวข้อย่อย 5 หัวข้อว่า การใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ 1)

ส่งเสริมและสร้างความรู้แก่ผู้เรียนเชิงคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ 2) ส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน 3) ส่งเสริมที่พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาโดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 4) เสริมสร้างภาวะการเป็นผู้นำ ผู้ตาม และพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย และ 5) สนับสนุนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) 0.6 - 1.0 และ ค่าความเชื่อมั่น (reliability) 0.81

3.2.2 แบบสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” เป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ โดย 5 หมายถึงมากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึงปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึงน้อยที่สุด และ แบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) 0.6 - 1.0 และค่าความเชื่อมั่น (reliability) 0.85

3.3 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

การจัดการเรียนรู้แทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน โดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” จะใช้เวลาในการจัดทำโครงการ 10 สัปดาห์ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1) อธิบายวัตถุประสงค์ของการดำเนินการโครงการ “ต้องเปลี่ยน” ให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีสถานภาพส่วนตัว จำแนกตามดังนี้ เพศชายร้อยละ 43.4 และเพศหญิงร้อยละ 56.6 จำแนกตามคณะดังนี้ คณะศิลปศาสตร์ร้อยละ 34.6 คณะบริหารธุรกิจ ร้อยละ 30.1 คณะนิเทศศาสตร์ ร้อยละ 9.0 คณะศิลปและการออกแบบ ร้อยละ 3.0 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ร้อยละ 3.0 คณะวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 0.8 คณะเศรษฐศาสตร์ ร้อยละ 18.0 และวิทยาลัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการร้อยละ 1.5 จำแนกตามชั้นปี

ดังนี้ ชั้นปี1 ร้อยละ 75.2 ชั้นปี2 ร้อยละ 20.0 ชั้นปี3 ร้อยละ 2.1 และชั้นปี 4 ร้อยละ 2.8

2) กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างสังเกต ศึกษา รวบรวมข้อมูลพฤติกรรมต่างๆของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยรังสิตที่เป็นพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าจะต้องปรับเปลี่ยนอย่างเร่งด่วน

3) กลุ่มตัวอย่างนำเสนอพฤติกรรมต่างๆที่สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลในห้องเรียนเพื่ออภิปราย คัดเลือก ลงความเห็น และสรุปว่าเป็นพฤติกรรมที่ต้องปรับเปลี่ยนอย่างเร่งด่วน

4) กลุ่มตัวอย่างประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิด รูปแบบในการรณรงค์ให้นักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยรังสิตมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่คัดเลือกไว้

5) กลุ่มตัวอย่างรณรงค์ตามรูปแบบที่วางแผนไว้ ติดตามผลการรณรงค์ และเก็บข้อมูล

6) กลุ่มตัวอย่างนำเสนอผลการรณรงค์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหน้าเรียนและแสดงนิทรรศการในรูปแบบโปสเตอร์ได้อาคารปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 นิทรรศการ โครงการ “ต้องเปลี่ยน”

7) กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจความคิดเห็น และ แบบสำรวจความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ”ต้องเปลี่ยน”

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า

1. ผลการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ”ต้องเปลี่ยน” พบว่าพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างร่วมกันนำเสนอ อภิปราย และสรุปว่าเป็นพฤติกรรมที่ต้องปรับเปลี่ยนอย่างเร่งด่วน จำนวน 10 พฤติกรรม ดังนี้ 1) การสูบบุหรี่ในบริเวณต่างๆภายในมหาวิทยาลัย 2)การไม่เข้าแถวในการทำกิจกรรมต่างๆในมหาวิทยาลัย 3) การเข้าเรียนสาย 4) การทิ้งขยะไม่เป็นที่และไม่แยกขยะในมหาวิทยาลัยรังสิต 5) การใช้เครื่องมือสื่อสารขณะเรียน 6) การใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย 7) การแต่งกายไม่ถูกระเบียบมหาวิทยาลัย 8) การนำอาหารและเครื่องดื่มเข้าห้องเรียน 9) การจรจระและการจอดรถที่ไม่เป็นระเบียบในมหาวิทยาลัย และ 10) การใช้ลิฟต์และการเดินขึ้นลงบันไดอย่างไม่เป็นระเบียบ กลุ่มตัวอย่างได้รณรงค์เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ดังนี้ การเดินประชาสัมพันธ์ การแจกแผ่นพับ การแสดงละครในห้องเรียน และการใช้ตนเองเป็นสื่อ

2. ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ”ต้องเปลี่ยน” เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและสร้างความรู้แก่ผู้เรียนเชิงคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ เท่ากับ 4.34 ส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน เท่ากับ 4.25 ส่งเสริมที่พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาโดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 4.20 เสริมสร้างภาวะการเป็นผู้นำผู้ตาม และพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย เท่ากับ 4.18 สนับสนุน การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เท่ากับ 4.41 ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ทุกหัวข้อย่อย และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เรียนที่มี

ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ”ต้องเปลี่ยน”
เท่ากับ 4.08 ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

5. อภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงผลการประเมินเชิงปริมาณ คือจำนวนพฤติกรรมที่ “ต้องเปลี่ยน” ซึ่งเกิดจากผลการจัดการเรียนรู้ที่กลุ่มตัวอย่างนำเสนอ 10 พฤติกรรมแล้ว และค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” ในระดับมากเนื่องจากการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น และเลือกกิจกรรมที่จะเป็นสื่อในการเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนด้วยความคิดเห็นภายในกลุ่ม และผู้วิจัยสามารถนำเสนอในเชิงคุณภาพว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดและมุมมองใหม่ เกิดความตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งในสังคม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม และใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มีความหมายต่อสังคม มีคุณธรรมซึ่งหมายถึงความดีงาม ไม่ว่าจะเป็นทางกาย วาจา หรือใจ และจริยธรรม ซึ่งหมายถึงแนวทางในการปฏิบัติตนที่ควรแก่การยึดถือปฏิบัติเพื่อสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข โดยพิจารณาจากการนำเสนอผลการรณรงค์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างหน้าเรียน ดังตัวอย่างที่ได้บันทึกจากการที่นักศึกษาถ่ายทอดประสบการณ์การรณรงค์หน้าห้องเรียนดังนี้

นักศึกษาคนที่ 1 ได้ถ่ายทอดประสบการณ์การรณรงค์การทิ้งขยะในห้องเรียนว่า “...เมื่อก่อนของเราเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทิ้งขยะในห้องเรียน ในครั้งแรกเราทำโปสเตอร์ขนาด A 4 ไปแจกในห้องเรียน ทุกคนรับไปแต่เมื่อหมดคาบเรียน กลุ่มของเราก็เห็นว่าขวดน้ำดื่ม แก้วน้ำ และเศษถุงขนมยังมีอยู่เหมือนเดิม เราจึงวางแผนกันใหม่่ว่าเราต้องเริ่มจากกลุ่มของเราก่อนเพื่อเป็นตัวอย่างให้เพื่อนดู

เราจึงไม่ทิ้งขยะในห้องเรียน และเมื่อเห็นเพื่อนทิ้งไว้เราจะเดินไปเก็บ โดยให้เพื่อนเห็นสิ่งที่ทำแต่เราไม่ทำอะไรเขาเลย เมื่อเราทำอย่างนี้ 2-3 สัปดาห์ กลุ่มของเราเห็นว่ามึนนักศึกษาในห้องเก็บขวดน้ำดื่ม หรือถุงขนมออกไปจากห้องเรียนเมื่อหมดเวลาเรารู้สึกดีใจ และรู้ว่าการที่จะให้คนอื่นทำอะไร บางครั้งเราต้องเริ่มในกลุ่มของเราก่อนแล้วจึงขยายวงกว้างออกไป รู้สึกภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ให้กับมหาวิทยาลัยบ้างถึงแม้ว่าจะเล็กน้อยก็ตาม...”

นักศึกษาคนที่ 2 ได้ถ่ายทอดประสบการณ์การรณรงค์การเข้าแถวขึ้นรถกอล์ฟ “...กลุ่มของเราได้ทำป้ายเขียนว่าให้เข้าแถวเพื่อขึ้นรถกอล์ฟไปปักไว้ที่ป้ายรถกอล์ฟหน้าตึกหนึ่ง แล้วสังเกตดูเห็นนักศึกษาหลายคนมาอ่านแต่ก็ไม่ยืนเข้าแถว เมื่อเวลารถกอล์ฟมาถึงก็ขึ้นโดยไม่สนใจว่ามาก่อนหรือมาทีหลังคนอื่นเราจึงมีการประชุมกันใหม่ว่าจะแบ่งเวรกันในช่วงโมงที่ไม่มีเรียน ไปยืนเข้าแถวที่จุดที่เราทำป้ายไว้ เมื่อเรายืนเข้าแถวจะมีนักศึกษามายืนต่อแถวตามที่เรารั้งแถวไว้ และเราก็สังเกตดูว่าถ้ากลุ่มของเราไม่ไปยืนเข้าแถวนำก่อน ก็จะไม่มีการยอมเข้าแถวเลย ทำให้กลุ่มของเราว่าการทำอะไรที่เป็นสิ่งที่ดีเป็นสิ่งที่ยากมาก แต่เราก็จะพยายามทำต่อไปถึงแม้ว่าคนอื่นจะไม่ทำ แต่ถ้าเราช่วยกันทำทุกคนบางทีมันก็จะเกิดขึ้นได้...”

นักศึกษาคนที่ 3 ได้ถ่ายทอดประสบการณ์การรณรงค์การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในห้องเรียน “...ในครั้งแรกกลุ่มของเรารณรงค์โดยใช้แผ่นพับกระดาษ A 4 แจกให้นักศึกษาในห้องเรียน แต่ก็ไม่มีใครสนใจยังคงเล่นมือถือเวลาที่อาจารย์สอนเหมือนเดิม กลุ่มของเราเลยไปปรึกษากับอาจารย์ที่สอนในคณะของเรา อาจารย์ให้ความร่วมมืออย่างมาก โดยอาจารย์แจ้งในห้องเรียนว่าห้ามนำมือถือขึ้นมาเล่น เพื่อนในห้องก็ปฏิบัติตามเพียง 2-3 วันก็เหมือนเดิม กลุ่มของเราเลยคิดวิธีใหม่ นัดหมายกับอาจารย์ประจำวิชาจะ ใช้การแสดง

ละคร โดยที่เพื่อนในห้องไม่รู้ เราให้คนในกลุ่ม 1 คน เล่นเกมในมือถือห้องเรียน แล้วคนในกลุ่มอีก 1 คน แสดงบทบาทไม่พอใจเสี่ยงว่ากล่าวคนที่เล่นมือถือ เป็นการรบกวนสมาธิในการเรียนของเขา ซึ่งเป็นการแสดงละครที่เสี่ยงดังมาก คนในกลุ่มอีกหลายคน สังเกตว่านักศึกษาที่อยู่ในห้องตกใจกันมากแล้วค่อยๆ แอบเก็บมือถือใส่กระเป๋าทั้งหมด กลุ่มของหนูจึงสรุปกันว่าคนที่เขาเล่นมือถือในห้องเรียนเขาอาจจะไม่รู้ ว่าเขากำลังทำให้คนอื่นเดือดร้อน เขาจึงไม่เปลี่ยนพฤติกรรมแต่ถ้าเราทำให้เขารู้ว่าเราเดือดร้อนจากการกระทำของเขา เขาก็จะเปลี่ยนพฤติกรรมได้ แต่ไม่แน่ใจว่าจะนานแค่ไหนค่ะ...”

6. บทสรุป

สังคมไทยในสภาวะปัจจุบันมีปัญหาด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากข่าวสาร ด้านคุณธรรม ศีลธรรมของผู้คนที่ลดลง และค่านิยมที่ผิดเพี้ยนไป มีการกระทำผิดเพิ่มมากขึ้น โดยอ้างความไม่รู้กฎหมาย ไม่เคารพกฎกติกา มารยาท ไร้ระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ไม่สนใจประโยชน์ส่วนรวม ขาดความอดทน ขาดเหตุผล ตลอดจนการแก้ไขปัญหาด้วยความรุนแรง ชอบทำตามใจตัวเองแล้วหาเหตุผลมารองรับการกระทำผิดของตนเอง หรือการยกตัวอย่างคนอื่นมากล่าวอ้างว่า คนอื่นยังสามารถทำได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้แทรกคุณธรรม จริยธรรม ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยใช้โครงการ “ต้องเปลี่ยน” จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยกันเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าว เพื่อเป็นการสนองตอบต่อพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัวที่แก่ปวงชนชาวไทยในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๖ ซึ่งผู้วิจัยขอน้อมนำอัญเชิญมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ดังนี้ “...ทุกคนจะต้องร่วมกันรักษาความดีงามให้ดำรงมั่นคงอยู่ในแผ่นดิน

เพื่อความเป็นปึกแผ่น ความผาสุกและความก้าวหน้าของประเทศชาติ และของคนไทยทุกถ้วนหน้า ...”

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณนักศึกษาจากคณะศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ คณะศิลปและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และวิทยาลัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ช่วยให้ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

8. เอกสารอ้างอิง

นฤมล โอศถานุเคราะห์. (2550). แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. รวมหลักวิชาแผนงาน/โครงการและประสบการณ์การสอน สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม: 32-38

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) (ออนไลน์) สืบค้นจาก http://www.mua.go.th/~bpp/developplan/download/higher_edu_plan/PlanHEdu11_2555-2559.pdf (12 ธันวาคม 2557)

พงษ์ วิเศษสังข์. (2553). คุณธรรม จริยธรรมในสังคมไร้ระเบียบ. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ “การสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมระดับอุดมศึกษา”, เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลางเพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ปทุมธานี: 338-347

สุภัททา ปิ่นทะแพทย.(ม.ป.ป.). ความรู้เบื้องต้น
เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม. (ออนไลน์)
สืบค้นจาก
http://www.supatta.haysamy.com/moral_ethics.html
(19 เมษายน 2551)

มหาวิทยาลัยรังสิต